

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Civillietas](#) > [Procedūru Termiņi](#) > Poland

Procedūru termiņi

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Polija

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Polijas civilprocesā pastāv šādi termiņi:

- pušu procesuālo darbību veikšanai — likumā paredzēti, tiesas noteikti un līgumā paredzēti termiņi;
- tiesas procesuālo darbību veikšanai — instruktīvi termiņi.

Likumā paredzēti un tiesas noteikti termiņi ir galīgi, un tos nedrīkst nokavēt.

Likumā paredzēti termiņi, kas tiek definēti kā izšķiroši termiņi (kas nozīmē, ka, tos neievērojot, attiecīgā procesuālā darbība tiek atzīta par spēkā neesošu), ir noteikti likumos. Šādus termiņus nevar pagarināt vai saīsināt. Likumā paredzēta termiņa sākums ir noteikts likumā. Ir divu veidu likumā paredzēti termiņi: termiņš, līdz kuram darbība ir jāveic, un termiņš, pēc kura darbību var veikt. Likumā paredzēti termiņi ietver termiņus tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanai, piemēram, termiņu apelācijas vai sūdzības iesniegšanai.

Arī tiesas noteikti termiņi tiek definēti kā izšķiroši termiņi, bet tos nosaka tiesa vai tiesnesis. Tiesas noteiktus termiņus var pagarināt vai saīsināt, bet tikai svarīga iemesla dēļ un tad, ja attiecīgs ierosinājums ir iesniegts pirms termiņa beigām, pat neuzklausot pretējo pusi. Šādus termiņus sāk skaitīt no brīža, kad ir paziņots lēmums vai rīkojums attiecībā uz to. Ja Civilprocesa kodeksā ir paredzēta automātiska izsniegšana, termiņu sāk skaitīt no brīža, kad lēmums vai rīkojums ir izsniegts.

Tiesas noteikti termiņi ietver termiņus tiesas vai procesuālās nespējas noregulēšanai vai trūkumu novēršanai apelācijā vai sūdzībā.

Līgumā paredzēti termiņi, kā jau liecina pats nosaukums, ir termiņi, par kuriem puses vienojas. Klasisks piemērs ir tiesvedības apturēšana pēc pušu kopīga ierosinājuma. Ja puses iesniedz šādu ierosinājumu, tiesa var (bet tas nav obligāti) apturēt tiesvedību. Šāda veida termiņš ir atkarīgs tikai no pušu vēlmes.

Instruktīvi termiņi parasti attiecas uz tiesu iestādēm (tiesām), nevis pusēm. To neievērošanai nav negatīvu procesuālo seku. To galvenais mērķis ir ievērot raitas tiesvedības norises principu. Piemērs šādam termiņam ir termiņš, kurā tiesai ir jā sagatavo sprieduma pamatojums.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Saskaņā ar 1951. gada 18. janvāra likumu par brīvdienām valstī par oficiālām brīvdienām ir atzītas šādas dienas:

1. visas svētdienas (sestdienas nav oficiālas brīvdienas);

2. turpmāk uzskaitītās dienas:

1. 1. janvāris — Jaungada diena;
2. 6. janvāris — Zvaigznes diena;

3. Pirmās Lieldienas;
4. Otrās Lieldienas;
5. 1. maijs — svētku diena;
6. 3. maijs — valsts svētku diena;
7. Vasarsvētki;
8. Kristus Vissvētākās Miesas un Asins svētki;
9. 15. augusts — Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki;
10. 1. novembris — Visu svēto diena;
11. 11. novembris — valsts svētku diena — Neatkarības diena;
12. 25. decembris — Pirmie Ziemassvētki;
13. 26. decembris — Otrie Ziemassvētki.

2024. gadā Pirmās Lieldienas ir 31. martā, Otrās Lieldienas — 1. aprīlī, Vasarsvētki — 19. maijā, Kristus Vissvētākās Miesas un Asins svētki — 30. maijā.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Civiltiesībās vārdam “termiņš” var būt divas nozīmes.

Tas var būt konkrēts brīdis (piemēram, 2017. gada 5. aprīlis) vai konkrēts periods ar sākumu un beigām (piemēram, 14 dienas).

Ja ir noteikts termiņš (*datums, līdz kuram* kaut kas ir jāizdara), svarīgs ir konkrētais brīdis, kurā tas beidzas. Termiņam nav jābūt norādītam kā dienai, bet kā notikumam, ko paredzējušas līgumslēdzējas puses konkrētā situācijā.

Procesuālos termiņus izsaka dienās, nedēļās, mēnešos vai gados. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 165. pantu metode termiņa aprēķināšanai civilprocesā tiek regulēta ar Civilkodeksa noteikumiem attiecībā uz termiņiem, ja termiņa sākums ir noteikts likumā, tiesas nolēmumā, citas valsts iestādes lēmumā vai tiesību aktā, nenorādot veidu, kādā tas jāaprēķina (Civilkodeksa 110. pants). Lūgumraksta nosūtīšana valsts pasta pakalpojumu sniedzēja Polijas pasta nodaļā Polijas Republikas teritorijā vai valsts pasta pakalpojumu sniedzēja ārvalsts pasta nodaļā, kas atrodas citas Eiropas Savienības dalībvalsts teritorijā, tiek uzskatīta par līdzvērtīgu šā dokumenta iesniegšanai tiesā. Tas pats attiecas uz kareivi, kurš iesniedz dokumentu vienības štābā, ieslodzījumā esošu personu, kura nodod dokumentu cietuma administrācijai, un Polijas jūras kuģa apkalpes locekli, kurš nodod dokumentu attiecīgā kuģa kapteinim.

Diena ilgst 24 stundas, tā sākas un beidzas plkst. 00.00.

Dienās izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās. Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās, kas pēc nosaukuma vai datuma atbilst termiņa pirmajai dienai, vai, ja šādas dienas termiņa pēdējā mēnesī nav, attiecīgā mēneša pēdējā dienā. Ja termiņš tiek izteikts kā mēneša sākums, vidus vai beigas, tas apzīmē mēneša pirmo, piecpadsmīto vai pēdējo dienu, savukārt pusmēnesis nozīmē 15 dienas. Ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados un nepārtrauktība nav nepieciešama, tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas un gadā — 365 dienas. Ja termiņš darbības veikšanai sakrīt ar oficiālo brīvdienu vai svētdienu, termiņš beidzas nākamajā dienā, kas nav brīvdiena vai svētdiena.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Ja dienās izteikta termiņa sākums ir konkrēts notikums, notikuma diena netiek ņemta vērā termiņa aprēķinā. Piemēram, ja tiesa 2017. gada 11. janvārī izsniedz lietā iesaistītai pusei pavēli veikt konkrētu darbību septiņu dienu laikā, termiņš beidzas 2017. gada 18. janvārī plkst. 24.00.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai

pasta dienests)?

Tiesa var izsniegt pavēli vairākos veidos: pa pastu, ar tiesu izpildītāja, tiesas organizatora vai tiesas pavēļu dienesta starpniecību. Izsniegšanu adresātam var veikt, arī izsniedzot dokumentu adresātam tiesas kancelejā. Ja izsniegšana ir veikta atbilstīgi, ir iespējams izmantot visas šīs metodes, un metodes izvēle neietekmē termiņa ritējumu.

Kopš 2016. gada 8. septembra noteikumi ļauj tiesai izmantot datu pārraides sistēmu, lai izsniegtu tiesas pavēli, ja adresāts ir iesniedzis dokumentus, izmantojot šādu sistēmu, vai ir izvēlējies to darīt. Adresāts, kurš ir izvēlējies iesniegt dokumentus, izmantojot datu pārraides sistēmu, var atteikties no elektroniskas izsniegšanas.

Ja dokuments ir izsniegts, izmantojot elektroniskos līdzekļus, tas tiek uzskatīts par izsniegtu datumā, kas norādīts elektroniskajā saņemšanas apstiprinājumā, pat tad, ja attiecīgais datums ir oficiāla brīvdiena. Tas, ka elektroniskais ziņojums ir saņemts naktī, neietekmē izsniegšanas faktu. Ja netiek saņemts elektronisks saņemšanas apstiprinājums, tiek uzskatīts, ka dokuments ir izsniegts 14 dienas pēc datuma, kurā dokuments ir augšupielādēts datu pārraides sistēmā. Iepriekš izklāstītie noteikumi nozīmē, ka pusēm ir jāpārbauda savs elektroniskais konts vismaz reizi 14 dienās.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Ja dienās izteikta termiņa sākums ir konkrēts notikums, notikuma diena netiek ņemta vērā termiņa aprēķinā.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Dienās izteikti termiņi tiek aprēķināti kalendārajās dienās. Ja termiņš darbības veikšanai sakrīt ar oficiālo brīvdienu vai svētdienu, termiņš beidzas nākamajā dienā, kas nav brīvdiena vai svētdiena.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās, kas pēc nosaukuma vai datuma atbilst termiņa pirmajai dienai, vai, ja šādas dienas termiņa pēdējā mēnesī nav, attiecīgā mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņš tiek izteikts kā mēneša sākums, vidus vai beigas, tas apzīmē mēneša pirmo, piecpadsmito vai pēdējo dienu. Pusmēnesis nozīmē 15 dienas.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados un nepārtrauktība nav nepieciešama, tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas un gadā — 365 dienas.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās, kas pēc nosaukuma vai datuma atbilst termiņa pirmajai dienai, vai, ja šādas dienas termiņa pēdējā mēnesī nav, attiecīgā mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņš tiek izteikts kā mēneša sākums, vidus vai beigas, tas apzīmē mēneša pirmo, piecpadsmito vai pēdējo dienu. Pusmēnesis nozīmē 15 dienas.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados un nepārtrauktība nav nepieciešama, tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas un gadā — 365 dienas.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņš darbības veikšanai sakrīt ar oficiālo brīvdienu vai svētdienu, termiņš beidzas nākamajā dienā, kas nav brīvdiena vai svētdiena.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Pagarināt vai saīsināt var tikai tiesas noteiktus termiņus, proti, termiņus, kurus nosaka tiesa vai tiesas sēdes priekšsēdētājs. Lēmumu par termiņa pagarināšanu vai saīsināšanu var pieņemt tikai tiesas sēdes priekšsēdētājs vai tiesa, taču tikai svarīgu iemeslu dēļ, izvērtējot tos pēc saviem ieskatiem.

Termiņu var pagarināt vai saīsināt tikai tad, ja to ierosina puse, bezstrīdus tiesvedības dalībnieks, persona, kura iestājusies lietā, prokurors, darba inspektors, patērētāju tiesībsargs, nevalstiska organizācija, tiesas nozīmēts eksperts vai liecinieks, ja termiņš ir saistīts ar attiecīgo personu darbībām. Šādu lēmumu nevar pieņemt pēc tiesas vai tiesneša ieskatiem.

Ierosinājums ir jāiesniedz pirms noteiktā termiņa beigām.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Polijas Civilprocesa kodeksā ir noteikti procesuālie termiņi tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanai atbilstoši tiesas lēmumam (spriedumam) (*wyrok*), lēmumam par lietas būtību bezstrīdus tiesvedībā (*postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym*), aizmuguriskam spriedumam (*wyrok zaoczny*), maksājuma rīkojumam procedūrā, kurā izdots maksājuma paziņojums (*nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym*), maksājuma rīkojumam maksājuma procesā (*nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym*) un lēmumiem (*postanowienie*). Konkrēti, ir noteikti šādi likumā paredzēti termiņi:

- spriedums un lēmums par lietas būtību bezstrīdus tiesvedībā: ja puse to pieprasa, sprieduma pamatojumu sagatavo rakstveidā vienas nedēļas laikā no datuma, kurā pasludināta sprieduma rezolutīvā daļa. Tiesai pēc savas ierosmes ir jāizsniedz pusēm spriedums, ja puse, kuru nepārstāv advokāts, juridiskais konsultants vai advokāts patentu jautājumos, nav bijusi klāt sprieduma pasludināšanas brīdī, jo tai ir atņemta brīvība un spriedums ir izdots slēgtā sēdē. Spriedums un informācija par veidu un termiņu, kādā jāiesniedz lūgums izsniegt pamatojumu, kā arī par apelācijas sūdzības iesniegšanas nosacījumiem, metodi un termiņu ir automātiski jāizsniedz ikvienai pusei, kas rīkojas bez advokāta, juridiskā konsultanta, advokāta patentu jautājumos vai Polijas Republikas ģenerālprokurora pārstāvības. Ja pastāv pienākums būt pārstāvētam, pusei ir jāizmanto advokāts vai juridiskais konsultants pārstāvībai; puse būtu jāinformē arī par noteikumiem, kas nosaka pienākumu būt pārstāvētam, un par šo noteikumu neievērošanas sekām. Apelācijas sūdzību var iesniegt tiesā, kas izdevusi apstrīdēto spriedumu, divu nedēļu laikā pēc sprieduma un tā pamatojuma izsniegšanas apelācijas iesniedzējam. Ja sprieduma rakstveida pamatojuma sagatavošanas termiņš tiek pagarināts, apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš ir trīs nedēļas. Tiesa paziņo pusei sprieduma un pamatojuma izsniegšanas termiņu. Ja termiņš paziņojumā ir norādīts nepareizi un puse to ir ievērojusi, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu termiņā. Iepriekš minētos termiņus (divas nedēļas un trīs nedēļas) uzskata par ievērotiem arī tad, ja pirms termiņa beigām puse ir iesniegusi apelācijas sūdzību otrās instances tiesā. Šādos gadījumos minētā tiesa informē pirmās instances tiesu par apelācijas sūdzību un lūdz iesniegt lietas materiālus;
- lēmums: termiņš sūdzības iesniegšanai ir viena nedēļa, un tas sākas no lēmuma un tā pamatojuma izsniegšanas brīža, arī tad, ja izsniegšana veikta pēc tiesas ierosmes. Ja lēmuma pieņemšanas brīdī tiesa ir nolēmusi negatavot lēmuma pamatojumu, termiņš sākas lēmuma pasludināšanas dienā vai, ja tas ir ticis izsniegts, izsniegšanas dienā. Tiesai ir pienākums sagatavot atklātā tiesas sēdē pasludinātu lēmumu pamatojumu tikai tad, ja tie ir pārsūdzami, un tad, ja kāda no pusēm to pieprasa vienas nedēļas laikā no pasludināšanas dienas. Šādus lēmumus izsniedz tikai tai pusei, kas ir iesniegusi pieteikumu par to, lai pamatojums tiktu sagatavots un izsniegts pusei kopā ar lēmumu. Ja vien konkrētā likumā nav noteikts citādi, tiesai atklātā tiesas sēdē pieņemtie lēmumi pēc savas ierosmes ir jāizsniedz pusēm. Izsniedzot lēmumu pusei, kas rīkojusies bez advokāta, juridiskā konsultanta, advokāta patentu jautājumos vai Polijas Republikas ģenerālprokurora pārstāvības, puse būtu jāinformē par pieņemamību, nosacījumiem, termiņiem un veidu, kādā tiek iesniegts lūgums izsniegt pamatojumu un apelācijas sūdzība, vai par to, ka lēmums nav pārsūdzams vai ka lēmuma pamatojums nav jāgatavo. Ja lēmums ir pārsūdzams un pieņemts slēgtā sēdē, tiesa sagatavo pamatojumu tikai tad, ja kāda no pusēm to pieprasa vienas nedēļas laikā pēc lēmuma izsniegšanas. Lēmumu ar pamatojumu izsniedz tikai tai pusei, kura ir pieprasījusi, lai lēmuma pamatojums tiktu sagatavots un izsniegts. Ja īpašā likumā ir noteikts, ka tiesai ir pienākums sagatavot slēgtā tiesas sēdē pasludināta lēmuma pamatojumu, lēmums un pamatojums ir jāizsniedz

automātiski. Tiesa var sagatavot tāda pārsūdzama lēmuma pamatojumu, kas pasludināts slēgtā sēdē, ja tas racionalizē procedūru vai ja lēmums attiecas uz izmaksu atlīdzināšanu personai, kas nav tiesvedības puse. Šādos gadījumos lēmumu un tā pamatojumu paziņo visām iesaistītajām pusēm vai personām. Tiesa automātiski izsniedz slēgtā sēdē pieņemtu lēmumu kopā ar pamatojumu, kas atbrīvo pusi no pienākuma iesniegt lūgumu izsniegt lēmumu un pamatojumu. Izdodot pārsūdzamu lēmumu, tiesa, ņemot vērā visus lietas apstākļus, var nolemt negatavot lēmuma pamatojumu, ar nosacījumu, ka tā pilnībā apmierina puses prasību lūgumrakstā un piekrit argumentiem, ko puse izvirzījusi minētā lūguma pamatošanai. Lēmumā ir jābūt atsaucei uz attiecīgajiem procesuālajiem dokumentiem. Ja procesuālais dokuments tiek izsniegts vēlāk nekā lēmums, apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš sākas dienā, kad šis procesuālais dokuments ir izsniegts. Tiesu varas amatpersonas lēmums ir pārsūdzams, ja šo lēmumu varētu pārsūdzēt, ja tiesa to būtu pieņēmusi. Apelācijas sūdzību iesniedz tiesā, kurā tiesu varas amatpersona pieņēma apstrīdēto lēmumu, vienas nedēļas laikā pēc lēmuma izsniegšanas. Ja lēmums ir izsniegts bez pamatojuma un puse ir iesniegusi lūgumu sagatavot pamatojumu, apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš sākas dienā, kad tiek izsniegts lēmums kopā ar pamatojumu;

- aizmugurisks spriedums attiecībā uz atbildētāju: atbildētājs, par kuru spriedums ir izdots, var iesniegt iebildumu divu nedēļu laikā pēc sprieduma saņemšanas;
- aizmugurisks spriedums attiecībā uz prasītāju: Tiesa sagatavo aizmuguriska sprieduma pamatojumu, ja prasība ir pilnīgi vai daļēji noraidīta, un prasītājs vienas nedēļas laikā pēc sprieduma izsniegšanas iesniedz pieteikumu par nolēmuma pamatojuma sagatavošanu; tiesa sagatavo aizmuguriska sprieduma pamatojumu, ja prasība ir pilnīgi vai daļēji noraidīta un ja vienas nedēļas laikā pēc sprieduma saņemšanas prasītājs ir lūdzis sagatavot lēmuma pamatojumu;
- maksājuma rīkojums procedūrā, kurā izdots maksājuma paziņojums, un maksājuma rīkojums maksājuma rīkojuma procedūrā: maksājuma rīkojuma procedūrā tiesa piespriež atbildētājam pilnībā apmierināt prasību, arī segt izmaksas, maksājuma rīkojumā norādītajā termiņā vai arī iesniegt apelācijas sūdzību (paziņojums par iebildumiem pret maksājuma rīkojumu procedūrā, kurā izdots maksājuma paziņojums, un paziņojums par iebildumiem pret maksājuma rīkojumu maksājuma rīkojuma procedūrā, paziņojums par iebildumu pret maksājuma rīkojumu maksājuma rīkojuma procedūrā). Termiņi ir šādi: divas nedēļas no maksājuma rīkojuma izsniegšanas dienas, ja maksājuma rīkojums ir izdots maksājuma rīkojuma procedūrā, kurā izdots maksājuma paziņojums, ja rīkojums ir jāizsniedz atbildētājam valstī; viens mēnesis no maksājuma rīkojuma izsniegšanas dienas, ja maksājuma rīkojums ir izdots maksājuma rīkojuma procedūrā, kurā izdots maksājuma paziņojums, ja rīkojums atbildētājam ir jāizsniedz ārpus Polijas, taču Eiropas Savienības teritorijā; viens mēnesis no rīkojuma izsniegšanas dienas, ja maksājuma rīkojums izdots maksājuma rīkojuma procedūrā un ja ir jāizsniedz atbildētājam Eiropas Savienībā; trīs mēnešus no rīkojuma izsniegšanas dienas, ja rīkojums ir jāizsniedz ārpus Eiropas Savienības. Ja pēc maksājuma rīkojuma izdošanas atklājas, ka maksājuma rīkojums ir jāizsniedz vietā, kas saskaņā ar 2. punktu pamato tāda termiņa noteikšanu, kurš nav norādīts izdotajā rīkojumā, tiesa pēc savas ierosmes pieņem lēmumu, ar ko rīkojumu attiecīgi groza.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Lieciniekam vai tiesvedībā iesaistītai pusei ir obligāts pienākums ierasties tiesā. Lieciniekam ir jāierodas tiesā pat tad, ja attiecīgā persona nav informēta par lietas apstākļiem vai ir jau nolēmusi izmantot savas tiesības atteikties liecināt. Lieciniekam ir jāpamato sava neierašanās rakstiski pirms tiesas sēdes datuma. Ja attaisnojums par neierašanos tiek iesniegts vēlāk, tiesa var piemērot lieciniekam naudas sodu tiesas sēdes laikā.

Lieciniekam ir jāpievieno rakstiskajam attaisnojumam dokuments, kas pamato neierašanos. Liecinieka neierašanos var pamatot ar slimību, svarīgu komandējumu vai nopietnu neparedzētu incidentu. Ja pēc izsaukšanas uz tiesu norādītais neierašanās iemesls ir slimība, tiesas ārstam ir jāizdod apliecinājums par nespēju ierasties tiesā. Tādā gadījumā tiesa nosaka citu ierašanās datumu.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī

termiņa priekšrocību?

Pusei un lieciniekam ir jāievēro civilprocesa noteikumi, kurus piemēro tiesu iestāde (tiesa).

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Procesuāla darbība, kuru puse veic pēc termiņa beigām, nav spēkā.

Tas attiecas gan uz likumā paredzētiem, gan tiesas noteiktiem termiņiem. Procesuālās darbības spēkā neesība nozīmē, ka darbībai, kas veikta vēlāk, nav juridisku seku, kas saistītas ar tās veikšanu saskaņā ar likumu.

Procesuālā darbība, kas veikta pēc termiņa beigām, nav spēkā pat tad, ja tiesa vēl nav izdevusi nolēmumu saistībā ar termiņa beigām.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja termiņš ir nokavēts, puse var pieprasīt tā atjaunošanu vai lūgt uzsākt tiesvedību no jauna.

Ja puse ir nokavējusi termiņu no tās neatkarīgu iemeslu dēļ, tiesa atjauno termiņu pēc saviem ieskatiem. Taču atjaunošana nav pieļaujama, ja termiņa neievērošanai nav negatīvu procesuālu seku attiecībā uz pusi. Prasība ar ierosinājumu atjaunot termiņu ir jāiesniedz tiesā, kurā darbība ir jāveic, ne vēlāk kā vienu nedēļu pēc tam, kad iemesls, kura dēļ termiņš nav ievērots, vairs nav spēkā. Ierosinājumu pamatojošie apstākļi ir jāiekļauj prasībā. Pusei ir jāveic procesuālā darbība paralēli ierosinājuma iesniegšanai. Ja pēc nokavētā termiņa ir pagājis gads, to var atjaunot tikai izņēmuma gadījumos. Termiņa atjaunošana apelācijas sūdzības iesniegšanai par spriedumu, ar ko tiek anulēta vai šķirta laulība vai paziņots par laulības spēkā neesību, nav pieļaujama pat tad, ja viena no pusēm pēc sprieduma pasludināšanas par galīgu ir apprecējusies vēlreiz. Tiesa noraida termiņa atjaunošanas ierosinājumu, ja tas ir iesniegts par vēlu vai nav pieļaujams saskaņā ar likumu. Ja tiek iesniegts pieprasījums atjaunot termiņu, tiesvedība vai nolēmuma izpilde netiek apturēta. Tomēr atkarībā no apstākļiem tiesa var apturēt tiesvedību vai nolēmuma izpildi. Ja ierosinājums tiek apmierināts, tiesa var nekavējoties turpināt lietas izskatīšanu.

Tiesvedības uzsākšana no jauna ļauj vēlreiz izskatīt lietu, kas pabeigta, izdodot galīgu spriedumu. Sūdzību, kurā tiek pieprasīts uzsākt tiesvedību no jauna, bieži vien uzskata par ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekli (vai ārkārtas pārsūdzību), ko izmanto, lai apstrīdētu galīgo nolēmumu, nevis parasto tiesiskās aizsardzības līdzekli (ko izmanto saistībā ar nolēmumiem, kas nav pasludināti par galīgiem). "Tiesvedības uzsākšanu no jauna var pieprasīt arī šādos gadījumos: ja tiesnešu kolēģijas sastāvā bija nepilnvarota persona vai ja valdošais tiesnesis tika izslēgts ar likumu un puse nevarēja pieprasīt tiesneša atļaušanu, pirms spriedums kļuva galīgs; ja pusei nebija tiesiska statusa vai spējas būt par tiesvedības pusi vai tā nebija pienācīgi pārstāvēta, vai tai tika liegta iespēja rīkoties likuma pārkāpuma dēļ; tomēr tiesvedības atsākšanu nevar pieprasīt, ja pirms sprieduma stāšanās spēkā puse bija atguvusi spēju rīkoties vai ja uz pārstāvības neesību tika norādīts, sniedzot iebildi, vai ja puse apstiprināja veiktās procesuālās darbības. Tiesvedības uzsākšanu no jauna var pieprasīt arī tad, ja Konstitucionālā tiesa paziņo, ka normatīvais instruments, uz kura pamata tika pieņemts spriedums, ir pretrunā [Konstitūcijai](#), ratificētam starptautiskam līgumam vai tiesību aktiem.

Tiesvedības uzsākšanu no jauna var pieprasīt, ja

- spriedums ir pamatots ar viltotu vai izmainītu dokumentu vai notiesājošu spriedumu, kas pēc tam ir atlikts,
- vai ja spriedums ir iegūts nozieguma rezultātā.

Tiesvedības uzsākšanu no jauna var pieprasīt arī šādos gadījumos:

- ja galīgais spriedums saistībā ar tām pašām tiesiskajām attiecībām tiek atklāts vēlāk vai tiek atklāti fakti vai pierādījumi, kuri var ietekmēt lietas iznākumu un kurus puse nav varējusi izmantot iepriekšējā tiesvedībā;
- ja sprieduma saturu ir ietekmējis lēmums, ar kuru netika izbeigta lietas izskatīšana un kurš izdots, pamatojoties uz normatīvo aktu, ko Konstitucionālā tiesa atzīst par neatbilstošu [Konstitūcijai](#), ratificētam starptautiskam nolīgumam vai likumiem (kas atcelti vai grozīti saskaņā ar Civilprocesa kodeksu).

Tiesvedības par noziedzīgu nodarījumu uzsākšanu no jauna var pieprasīt tikai tad, ja noziedzīgais nodarījums ir konstatēts ar galīgu notiesājošu spriedumu, izņemot gadījumus, kad kriminālprocesu nevar uzsākt vai tas ir izbeigts citu iemeslu dēļ, nevis pierādījumu trūkuma dēļ.

Pieprasījums uzsākt tiesvedību no jauna par spriedumu, ar ko tiek anulēta vai šķirta laulība vai paziņots par laulības spēkā neesību, nav pieļaujams pat tad, ja viena no pusēm pēc sprieduma pasludināšanas par galīgu ir apprecējusies vēlreiz. Pieprasījums uzsākt tiesvedību no jauna jāiesniedz trīs mēnešu laikā; šis termiņš sākas dienā, kad pusei kļuva zināmi tiesvedības uzsākšanas no jauna iemesli, vai, ja pamatojums ir tas, ka puse nav bijusi pienācīgi pārstāvēta vai tai tika liegta iespēja celt prasību, dienā, kad pusei vai tās struktūrai, vai tās juridiskajam pārstāvim kļuva zināms spriedums. Ja Konstitucionālā tiesa ir nolēmusi, ka normatīvais akts ir pretrunā [Konstitūcijai](#), ratificētam starptautiskam nolīgumam vai likumam, uz kura pamata ir pieņemts spriedums, pieprasījums uzsākt tiesvedību no jauna ir jāiesniedz trīs mēnešu laikā no Konstitucionālās tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienas. Ja Konstitucionālās tiesas nolēmuma pieņemšanas dienā nolēmums (kas izdots, pamatojoties uz normatīvo aktu, kuru Konstitucionālā tiesa pasludinājusi par neatbilstošu [Konstitūcijai](#), ratificētam starptautiskam nolīgumam vai likumam) vēl nav kļuvis galīgs tāpēc, ka tika iesniegta apelācijas sūdzība, kas vēlāk tika noraidīta, termiņu sāk skaitīt no dienas, kad izsniegts noraidošais lēmums, vai, ja lēmums tika pasludināts atklātā sēdē, no minētā lēmuma pasludināšanas dienas.

Tiesvedības uzsākšanu no jauna nevar pieprasīt vēlāk kā desmit gadus pēc datuma, kurā spriedums pasludināts par galīgu (ja vien puse nav varējusi rīkoties vai nav bijusi atbilstoši pārstāvēta).

■ Lapa atjaunināta: 15/07/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.